

بازگشت به اسلام؛ ماهیت بیداری

به کوشش: روح الله عباسی

با همکاری: مجید مصطفی

دفتر علم

۱۳۹۱

عبّاسی، روح‌الله ۱۳۶۰ - گردآورنده
بازگشت به اسلام؛ ماهیت بیداری؛ به کوشش روح‌الله عبّاسی با همکاری مجید صحاف.
تهران: دفتر علم، ۱۳۹۱.
۲۲۶ ص.، مصوّر، رنگی، سیات. ۳
ISBN: 978-600-92086-7-8

فهرست‌نویسی بر اساس اطلاعات فیبا.
کتابنامه به‌صورت زیرنویس
۱. اسلام-- تجدید حیات فکری. ۲. اسلام-- تجدید حیات فکری-- کشور های اسلامی.
۳. جنبش‌های اسلامی. ۴. اسلام و سیاست.
شماره افزوده: صحاف، مجید. ۱۳۵۹، گردآورنده
۱۳۹۱ - ۲۱۱۶/۲ BP
کتابخانه ملی ایران

۲۹۷۰۴۸۶

۲۶۸۳۹۱۲

نشر
دفتر
علم

بازگشت به اسلام؛ ماهیت بیداری

به کوشش: روح‌الله عبّاسی

با همکاری: مجید صحاف

ناشر: دفتر علم

نوبت و سال چاپ: نخست، بهار ۱۳۹۱

شمارگان: ۵۰۰۰ نسخه

قیمت: ۷۰،۰۰۰ ریال

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۲۰۸۶-۷-۸

لیتوگرافی: پارت - چاپ: خزر - صحافی: یاران

نمای: تهران - خیابان حافظ، پلاک ۱۳ چهارراه کالج، رویروی دبیر - البرز، شماره ۳۰۶

حلقه دوم، اتاق ۳ - تلفن: ۸۸۹۳۹۰۶۲ - صندوق پستی: ۱۸۵۳۵-۱۱۸

پیام بزرگ و مهم انقلاب ما برای امت اسلامی و جوامع و قشرهای مسلمان، وحدت است از احیای هویت اسلامی، بازگشت به اسلام، بیداری مسلمانان و بازگشت به نهضت‌های اسلامی که این پیام بزرگ انقلاب ما به قشرهای مسلمان است که امام در شورای بزرگ این راه و معلم بزرگ این خط و مکتب بود.^۱

دشمنان تلاش می‌کنند تا حرکت مردم در مسیر توحش و مکر نقاط دنیای اسلام را غیر اسلامی جلوه دهند و در حالی که این حرکت مردمی، قطعاً اسلامی است و باید تقویت شود.^۲

۱. بیانات مقام معظم رهبری در مراسم سالگرد ارتحال حضرت امام خمینی (ره)، ۱۳۷۴/۳/۱۴.

۲. بیانات مقام معظم رهبری در دیدار با جمعی از شرکت‌کنندگان در بیست و چهارمین کفرانس وحدت اسلامی، ۱۳۸۹/۱۲/۱.

این تلاش پانز را با تکریم از مقام شایخ آغاز کردید ای اسلامی. امام خمینی «و فرزند و رحمت حقینی ایشان.
مقام معظم رهبری با اساتذات و علمای و المسلمین حاج سید معزالدین حسینی دهمی تقدیم می نمایم.

www.ketab.ir

فهرست مطالب

۱۷.....	مقدمه
۲۳.....	فصل اول / کلیات و مفاهیم
۲۴.....	تعریف بیداری اسلامی
۲۶.....	بیداری اسلامی؛ وعده‌ی الهی
۲۸.....	بیداری اسلامی؛ بیداری طوط
۲۹.....	اسلام سیاسی؛ ماهیت بیداری اسلامی
۳۳.....	بنیادگرایی و رادیکالیسم اسلامی
۳۷.....	فصل دوم / تاریخچه‌ی پیدایش و ادوار بیداری اسلامی
۳۸.....	تاریخچه
۴۳.....	رویکردهای پیدایش بیداری اسلامی
۴۳.....	رویکرد اول: سیدجمال الدین؛ آغازگر بیداری اسلامی
۴۳.....	رویکرد دوم: موج سوم
۴۵.....	رویکرد سوم: امام (ره)؛ آغازگر بیداری اسلامی حقیقی
۴۷.....	ادوار پیدایش بیداری اسلامی
۴۷.....	الف - پیش از انقلاب اسلامی ایران (زمینه سازان بیداری اسلامی)
۴۸.....	دلایل زمینه‌سازی
۴۸.....	۱- نداشتن ویژگیهای بیداری اسلامی حقیقی
۵۰.....	۲- عدم دعوت به انقلاب
۵۲.....	شرایط فرهنگی، سیاسی خیزشهای اصلاحی

۵۳	مصلحان بیدارگر در کشورهای اسلامی
۵۴	۱- ایران
۵۸	۲- جهان عرب
۶۱	۳- ترکیه عثمانی
۶۵	۴- شبه قاره هند (هند و پاکستان)
۶۷	ویژگیها و نقایص حرکت های اصلاحی
۶۷	۱- زمینه سازی برای بیداری اسلامی حقیقی
۶۸	۲- اصلاح گرایانه
۶۸	۳- فردی
۶۹	۴- بازگشت به اسلام به جای دعوت به انقلاب
۶۹	۵- نداشتن پایگاه مردمی و عدم فراگیری
۷۰	۶- نبود رهبری واحد
۷۱	۷- امید بستن به شرق و غرب
۷۳	۸- نداشتن برنامه برای آینده
۷۳	ب- انقلاب اسلامی (سرآغاز بیداری اسلامی حقیقی)
۷۴	ماهیت انقلاب اسلامی ایران
۷۷	شرایط فرهنگی، سیاسی مسلمانان در آغاز انقلاب اسلامی
۷۸	ارکان و ویژگیهای انقلاب اسلامی ایران
۷۹	اهداف انقلاب اسلامی ایران
۸۰	دستاوردهای انقلاب اسلامی ایران
۸۰	دستاوردها و تأثیرات داخلی
۸۰	۱- سیاسی
۸۱	۲- دفاعی

- ۳- اقتصادی ۸۱
- ۴- علمی ۸۲
- ۵- فرهنگی ۸۲
- دستاوردها و تأثیرات جهانی ۸۳
- الف - بر دولتها ۸۴
- ب - بر ملتها ۸۵
- ج - بر نظام بین الملل ۸۵
- ۱ - احیای اسلام ۸۶
- ۲ - فروپاشی نظام دوقطبی ۸۷
- ۳ - تغییر گفتمان منازعات جهانی ۸۸
- ۴ - خیزش جهانی مسلمانان علیه مستکبران ۸۹
- ۵ - طرح اسلام سیاسی به عنوان گفتمان جدید ۹۰
- ۶ - نفی نظام غرب محور ۹۰
- ۷ - جهان اسلام به عنوان یک قدرت مطرح در نظام جهانی ۹۱
- ۸ - تغییر معیارهای قدرت در نظام بین المللی ۹۲
- ۹ - طرح سه عنصر معنویت، اخلاق و عدالت در نظام بین المللی ۹۳
- ۱۰ - آغاز تهاجم جهان اسلام ۹۴
- ۱۱ - ایجاد یک فرهنگ بر مبنای بازگشت اسلام ۹۴
- ۱۲ - تغییر گفتمان انقلاب ۹۶
- ۱۳ - جمهوری اسلامی؛ الگو و قدرتی منطقه‌ای ۹۷
- ۱۴ - رهبران انقلاب اسلامی؛ الگوهای جدید رهبری ۹۸
- ۱۵ - طرح الهیات رهایی بخش ۹۸
- ج- پس از انقلاب تا کنون (امواج بیداری اسلامی امام خمینی (ره)...) ۹۹

- موج اول: تغییر ماهیت جنبشهای عربی در فلسطین و لبنان..... ۱۰۳
- موج دوم: فروپاشی مدار بی‌خدایی در عالم..... ۱۰۸
- موج سوم: بیداری اسلامی در خاورمیانه و شمال افریقا..... ۱۰۹
- فصل سوم / شاخصه‌های بیداری اسلامی در انقلابهای اخیر منطقه..... ۱۱۱
- الف- اسلامی بودن..... ۱۱۳
- دلایل اسلامی بودن بیداری مسلمانان..... ۱۱۵
- ۱- اهداف اسلامی در شعارها..... ۱۱۵
- ۲- جاری کردن شعار اسلامی..... ۱۱۵
- ۳- سرنگونی دولتهای ضد اسلامی..... ۱۱۶
- ۴- ضدیت رژیمهای ضد اسلامی..... ۱۱۷
- ۵- ضدیت با اسرائیل..... ۱۱۸
- ۶- حمل قرآن در تظاهرات..... ۱۱۹
- ۷- حضور زنان محجبه در تظاهرات..... ۱۲۰
- ۸- همگرایی احزاب اسلامگرا..... ۱۲۰
- ۹- بهره‌گیری از مفهوم شهادت..... ۱۲۰
- ۱۰- فراگیری انقلاب در میان مردم..... ۱۲۲
- ۱۱- الگوگیری از انقلاب اسلامی ایران..... ۱۲۳
- ب- مردمی بودن..... ۱۲۶
- ویژگیها و پیامدهای حضور مردم در صحنه..... ۱۲۸
- ۱- مشارکت در تعیین سرنوشت..... ۱۲۸
- ۲- پیروزی انقلاب..... ۱۲۹
- ۳- حراست انقلاب..... ۱۳۰
- ۴- جلوگیری از سطحی‌نگری..... ۱۳۱

- ۵- جانفشانی برای انقلاب ۱۳۲
- ۶- قطع کننده امید دشمنان ۱۳۲
- نقش آفرینان و شهدای بیداری اسلامی ۱۳۳
- الف - توده های مردم ۱۳۳
- زنان ۱۳۳
- جوانان ۱۳۸
- ب- دانشگاهیان و روحانیون مذهبی ۱۴۱
- ج- احزاب و شخصیت های سیاسی ۱۴۹
- د- نظامیان ۱۵۱
- هـ- رسانه ها ۱۵۱
- ج- استکبارستیزی ۱۵۵
- واژه شناسی استکبارستیزی ۱۵۵
- دستاوردهای استعمارستیزی ۱۵۹
- فصل چهارم / آسیب شناسی بیداری اسلامی ۱۶۱
- آسیب شناسی؛ لازمه ی حفظ انقلاب ۱۶۲
- آسیب های بیداری اسلامی از دیدگاه رهبر معظم انقلاب ۱۶۳
- الف - آسیب های داخلی ۱۶۳
- ب - آسیب های خارجی ۱۶۴
- راهبردها و توصیه ها ۱۶۵
- فصل پنجم / مروری بر تحولات کشورهای انقلابی ۱۶۹
- تونس ۱۷۰
۱. جرقه ی انقلاب های عربی ۱۷۰
۲. آغاز تظاهرات ۱۷۲

۳. انقلاب کاملاً مردمی ۱۷۳
۳. عقب نشینیهای دیر هنگام ۱۷۳
۴. پیروزی انقلاب ۱۷۴
۵. پس از پیروزی انقلاب ۱۷۴
۶. انتخابات برای تونس جدید ۱۷۶
۷. محاکمه ی غیابی بن علی و همسرش ۱۷۷
- مصر ۱۷۹
۱. آغاز تظاهرات ۱۷۹
۲. وعده های دولت ۱۸۰
۳. انحلال دولت ۱۸۰
۳. دولت خواستار گفتگو شده ۱۸۱
۴. تلاش دولتی ها برای مقابله به مثل با شورا ۱۸۱
۵. استعفای رهبران حزب حاکم ۱۸۲
۶. مواضع متناقض اخوان و ورود به گفتگو ۱۸۳
۸. انتقاد الازهر از معترضان ۱۸۴
۹. استعفای سه وزیر ۱۸۴
۱۰. پیروزی انقلاب و کناره گیری مبارک ۱۸۵
۱۱. تعلیق قانون اساسی ۱۸۶
۱۲. تعیین مدت ده روزه برای اصلاحات قانون ۱۸۶
۱۳. استعفای عصام شرف ۱۸۶
۱۴. برگزاری همه پرسی قانون اساسی ۱۸۷
۱۵. بازداشت پسران مبارک و فراخواندن مبارک به بازجویی ۱۸۷
۱۶. صدور قرار بازداشت مبارک از سوی دادستانی کل مصر ۱۸۷

۱۷. انقلاب دوم برای جلوگیری از انحراف انقلاب ۱۸۸
۱۸. تسخیر سفارت اسرائیل ۱۸۸
- ۱۹- پیروزی اسلامگرایان در انتخابات پارلمانی ۱۹۰
- بحرین ۱۹۱
۱. آغاز تظاهرات ۱۹۱
۲. بیانیه‌ی ابوزیسیون ۱۹۲
۳. اعطای تابعیت با اغراض سیاسی ۱۹۲
۴. تعلیق فعالیت فراکسیون شیعیان در مجلس ۱۹۳
۵. میدان اللؤلؤه؛ میدان التخریر منامه ۱۹۳
۶. اعتصاب و اخراج ۱۹۴
۷. لؤلؤه به خون کشیده شد ۱۹۴
۸. بستن میدان و حمله به بیمارستان ۱۹۵
۹. حضور نیروهای سرکوبگر از دیگر کشورها ۱۹۵
۱۰. ورود نظامیان عربستان به بحرین برای سرکوب معترضان ۱۹۶
- ۱۱- اعلام حالت فوق‌العاده به مدت سه ماه ۱۹۷
۱۲. اشغال میدان لؤلؤه و تخریب میدان توسط حکومت ۱۹۷
- مظلومیت مطلق مردم بحرین ۱۹۸
- لیبی ۲۰۱
۱. برخورد خشن قبل از روز خشم ۲۰۱
۲. قذافی باید برود ۲۰۲
۳. بمباران مردم ۲۰۲
۴. موج گسترده‌ی استعفای سفرای لیبی ۲۰۳
۵. حمله‌ی قذافی از دریا به مردم شهرهای مختلف ۲۰۳

۶. تأکید انگلیس و فرانسه بر اقدام مشترک اروپایی ۲۰۴
۷. نشست شورای امنیت برای بررسی منطقه‌ی پرواز ممنوع لیبی ۲۰۴
۸. حمله‌ی خارجی به لیبی آغاز شد ۲۰۴
۹. عقب‌نشینی مزدوران سرهنگ و تسخیر شهرها ۲۰۵
۱۰. شورای انتقال ملی لیبی به رسمیت شناخته شد ۲۰۵
۱۱. تصرف کامل پایتخت ۲۰۶
۱۲. دستگیری و قتل سرهنگ ۲۰۷
۱۳. تشکیل اولین دولت لیبی ۲۰۸
۱۴. تصحیح روند انقلاب ۲۰۹
- یمن ۲۱۱
۱. حمله‌ی پلیس به معترضین در صنعاء ۲۱۲
۲. تظاهرات مردم یمن در میدان التحریر صنعاء ۲۱۳
۳. درخواست مذاکره‌ی دولت ۲۱۳
۴. پیوستن به صفوف مردم ۲۱۳
۵. کنفرانسی برای مهار اعتراضها ۲۱۴
۶. پیوستن دانشمندان به مردم ۲۱۴
۷. تظاهرات میلیونی در جمع‌هی پایداری یمن ۲۱۴
۸. وعده‌ی «صالح» برای تدوین قانون اساسی جدید در یمن ۲۱۵
۹. پیوستن داماد علی عبدالله صالح به انقلابیون یمن ۲۱۵
۱۰. افزایش شمار قربانیان حمله‌ی نیروهای «صالح» به انقلابیون ۲۱۵
- «تعز» ۲۱۵
۱۱. مخالفت رئیس‌جمهور یمن با طرح شورای همکاری خلیج فارس ۲۱۶

۱۲. موافقت حزب حاکم یمن با کناره‌گیری «علی عبدالله صالح». ۲۱۶
۱۳. تحرکات نظامی مشکوک در یمن ۲۱۶
۱۴. تظاهرات میلیونی امروز مردم یمن ۲۱۷
۱۵. افزایش سقف مطالبات عبدالله صالح برای کناره‌گیری از قدرت ۲۱۷
۱۶. صالح باز هم طرح کناره‌گیری خود را امضا نکرد ۲۱۷
۱۷. تملیق طرح شورای همکاری برای کناره‌گیری عبدالله صالح ۲۱۸
۱۸. تظاهرات کنندگان، سفرای امریکا و انگلیس را در صنعا حبس کردند ۲۱۸
۱۹. قطع حمایت شاه سعودی از دیکتاتور یمن ۲۱۸
۲۰. آتش بس میان نیروهای صالح و قبیله حاشد ۲۱۹
۲۱. درگیری دیکتاتور یمن با قبایل از سر گرفته شد ۲۱۹
۲۲. زخمی شدن رئیس پارلمان یمن ۲۲۰
۲۳. اخبار ضد و نقیض از مرگ علی عبدالله صالح ۲۲۰
۲۴. العربیه: عبدالله صالح از ناحیه‌ی سر زخمی شده است ۲۲۰
۲۵. دیکتاتور یمن برای معالجه به عربستان منتقل شد ۲۲۱
۲۶. درخواست برای رسمیت یافتن شورای انتقالی یمن ۲۲۱
۲۷. تهدید دوباره‌ی انقلابیون ۲۲۲
۲۸. توطئه‌ی جدید ریاض و واشنگتن علیه انقلاب یمن ۲۲۲
۲۹. مخالفان دیکتاتور یمن با پیشنهاد جدید وی مخالفت کردند. ۲۲۴
۳۰. تلاش امریکا برای انتقال قدرت به معاون علی عبدالله صالح در یمن ۲۲۴
۳۱. مردم یمن خواستار محاکمه‌ی عبدالله صالح شدند ۲۲۵

۳۲. تظاهرات گسترده‌ی در ۱۷ استان یمن علیه "عبدالله صالح" ..	۲۲۵
۳۳. دیکتاتور یمن رفت	۲۲۶
فصل ششم / تحولات سوریه	۲۲۷
شخصیت بشار	۲۲۹
اهداف دشمن در سوریه	۲۳۰
۱- سرنگونی حکومت بشار اسد	۲۳۰
۲- القای وجود دوگانگی در سیاست خارجی جمهوری اسلامی ..	۲۳۰
۳- انحراف افکار عمومی	۲۳۱
۴- ایجاد فتنه در سوریه	۲۳۲
عوامل ایجاد اعتراضات در سوریه	۲۳۴
اقدامات دشمن در سوریه	۲۳۴
۱ - فشار مراکز بین‌المللی	۲۳۴
۲ - بیانیه شورای همکاری خلیج فارس	۲۳۵
۳ - حمله‌ی رسانه‌ای	۲۳۵
۴ - تهدید به حمله	۲۳۶
۵ - تحریک فتنه‌ی سبز برای شعار علیه اسد	۲۳۷
۶- سرکرده‌ی جدید القاعده	۲۳۷
۷- تعلیق سوریه از عضویت اتحادیه‌ی عرب	۲۳۷
۹. ارسال کمک مالی و تسلیحاتی به مخالفان	۲۳۸
۱۰- ایجاد فتنه‌های مذهبی	۲۳۸
۱۱. نفوذ در طوایف سوریه	۲۳۹
اهداف اتحادیه‌ی عرب از حذف سوریه از عضویت	۲۴۱
۱- یکدست کردن اتحادیه‌ی عرب	۲۴۱

- ۲- شکستن فضای دو قطبی ایران-سوریه..... ۲۴۱
- ۳- برآورده کردن خواسته‌ی اوپاما..... ۲۴۲
- ۴- تشکیل دولت موازی (انتقالی)..... ۲۴۲
- ۵- ایجاد بستر تحریمهای سختگیرانه‌ی بین‌المللی..... ۲۴۳
- ۶- بهادینه کردن اختلاف میان انقلابیون لیبی، تونس و مصر..... ۲۴۴
- ۷- جلوگیری از ایجاد جریان ضدآمریکایی و صهیونیستی..... ۲۴۴
- واکنش مردم و سیاسیون..... ۲۴۴
- اقدامات اصلاحی دولت..... ۲۴۷
- ۱- بازنگری قانون اساسی..... ۲۴۷
- ۲- اصلاحات در زمینه‌ی معیشت و خدمات مردم..... ۲۴۸
- الف. تشکیل کمیته‌های عالی بررسی حوادث..... ۲۴۸
- ب. محاکمه‌ی عاملان جنایت..... ۲۴۸
- ج. افزایش حقوق کارمندان..... ۲۴۹
- د. ایجاد فرصتهای شغلی..... ۲۴۹
- هـ. دستور نظارت فوری بر عملکرد نهادهای دولتی..... ۲۴۹
- ۳- اصلاحات سیاسی..... ۲۵۰
- الف. دستور مبارزه با فساد..... ۲۵۰
- ب. لغو قانون حالت فوق‌العاده..... ۲۵۱
- ج. اصلاح قانون احزاب..... ۲۵۱
- د. اصلاح قانون رسانه..... ۲۵۱
- هـ. اصلاح قوانین دستگاه‌های قضایی..... ۲۵۲
- و. لغو قانون ۴۹ مناطق مرزی..... ۲۵۲
- عوامل امیدوار کننده‌ی فتنه‌گران..... ۲۵۲

- الف. الگوی سرکوب شیعیان بحرین..... ۲۵۲
- ب. پیامهای فتنه‌ی سبز از داخل کشور..... ۲۵۳
- نقش ترکیه در تحولات سوریه..... ۲۵۴
- در خاتمه..... ۲۵۷
- فصل هشتم / آثار مکتوب بیداری اسلامی..... ۲۵۹
- فصل هشتم / شعر بیداری اسلام..... ۲۶۳
- فصل نهم / عکس بیداری اسلام..... ۲۸۰

www.ketabon.ir

مقدمه

بیداری اسلامی مردم در کشورهای اسلامی خاورمیانه و شمال آفریقا، از وقایع مهم و مبارکی است که احتمال فراهم آمدن شرایط برای وقوع دوباره‌ی آن در هر یکی دو قرن فراهم میشود؛ انقلاب عظیمی که در حقیقت، رجعت دوباره‌ی مسلمانان به میانی و مفاهیم عمیق اسلام و زدودن زنگارهای غفلت و جهل است که آنان را به خوابی عمیق فرو برده بود. اکنون این حقیقت بزرگ به وقوع پیوسته و در منطقه‌ی خاورمیانه و شمال آفریقا در گویای بزرگی در بین ملت‌های مسلمان ایجاد شده است. پس باید این فرصت تاریخی را مغتنم شمرد و همانگونه که استکبار، با درک اهمیت این بازخیزی در جهان اسلام، تمام نیروی نظامی و تبلیغاتی خود را برای بهره‌برداری از آن و انحراف جریان بیداری اسلامی به کار گرفته است، مسلمانان نیز شرایط حساس منطقه را درک کرده و با بسیج نیروهای خود، به مقابله با جریان استکباری برخیزند و با دمیدن روح بصیرت و مقاومت، شعله‌های بیداری اسلامی را فروزان تر کنند.

پرواضح است که به دلیل ماهیت اسلامی این انقلابها، آمریکا، اسرائیل و همپیمانان غربی آنها که همیشه پرچمداری مبارزه با اسلام را به دوش میکشند، به هراس افتاده و هجمه‌ی تبلیغاتی وسیعی را برای به کزراهه کشاندن اذهان جامعه‌ی جهانی، به خصوص مسلمانان، درباره ماهیت این قیامها به راه انداخته‌اند. آنان با غیر اسلامی خواندن این جنبشها، سعی در

انقلاب امام بود؛ چرا که در اندیشه و نوع نگاه سیدجمال الدین، چیزی به معنای دعوت به انقلاب وجود نداشت. وی یک دعوتگر به اسلام بود، نه دعوتگر به انقلاب. مقام معظم رهبری یکی از دلایل ناکامی حرکت مصلحان مانند سیدجمال الدین را دعوت به اسلام، به جای دعوت به انقلاب دانسته و میفرماید: «مصلحان اسلامی و متفکرانی که در یکصد و پنجاه سال گذشته، تحت تأثیر عوامل گوناگون قیام کرده و پرچم دعوت اسلامی و ایما و تفکر اسلامی را بر دوش گرفتند، از قبیل سیدجمال الدین و محمد اقبال و دیگران، با همه‌ی خدمات ارزجمند و گرانبهایشان، همگی این نقص بزرگ را در کار خود داشتند که به جای برپا کردن یک انقلاب اسلامی، به یک دعوت اسلامی اکتفا کردند و اصلاح جوامع مسلمان را نه با قوت و قدرت انقلاب، که با تلاش روشنفکرانه و فقط با ابزار قلم و زبان جستجو کردند».

دوّم، اراده‌ی مدل حکومتی موفق، همراه با پیشرفتهای سیاسی، اقتصادی و فرهنگی انقلاب اسلامی با گذشت بیش از سه دهه از عمر جمهوری اسلامی، ملت‌های کشورهای اسلامی را به الگوگیری هرچه بیشتر از انقلاب اسلامی امام راسختر و مصمّمتر نموده است؛ زیرا آنان شاهد بودند که مردم ایران اسلامی در بیش از سه دهه‌ی گذشته، با شکست هیمنه‌ی استکبار و استعمار، یک «نه» بزرگ به دست‌اندازی قدرتهای جهانی گفتند و پای این «نه» خود ایستادند که ثمره‌ی آن، رشد و بالندگی در عرصه‌های سیاسی و اقتصادی و علمی و فرهنگی در

مقدمه

بیداری اسلامی مردم در کشورهای اسلامی خاورمیانه و شمال افریقا، از وقایع مهم و مبارکی است که احتمال فراهم آمدن شرایط برای وقوع دوباره‌ی آن، در هر یکی دو قرن فراهم میشود؛ انقلاب عظیمی که در حقیقت، رجعت دوباره‌ی مسلمانان به میانی و مفاهیم عمیق اسلام و زدودن زنگارهای غفلت و جهل است که آنان را به خوابی عمیق فرو برده بود. اکنون این حقیقت بزرگ به وقوع پیوسته و در منطقه‌ی خاورمیانه و شمال افریقا در کشورهای بزرگی در بین ملت‌های مسلمان ایجاد شده است. پس باید این فرصت تاریخی را مغتنم شمرد و همانگونه که استکبار، با درک اهمیت این بازخیزی در جهان اسلام، تمام نیروی نظامی و تبلیغاتی خود را برای بهره‌برداری از آن و انحراف جریان بیداری اسلامی به کار گرفته است، مسلمانان نیز شرایط حساس منطقه را درک کرده و با بسیج نیروهای خود، به مقابله با جریان استکباری برخیزند و با دمیدن روح بصیرت و مقاومت، شعله‌های بیداری اسلامی را فروزان تر کنند.

پرواضح است که به دلیل ماهیت اسلامی این انقلابها، آمریکا اسرائیل و همپیمانان غربی آنها که همیشه پرچمداری مبارزه با اسلام را به دوش میکشند، به هراس افتاده و هجمه‌ی تبلیغاتی وسیعی را برای به کژراهه کشاندن اذهان جامعه‌ی جهانی، به‌خصوص مسلمانان، درباره ماهیت این قیامها به راه انداخته‌اند. آنان با غیر اسلامی خواندن این جنبشها، سعی در

کمرنگ کردن حمایت مسلمانان جهان از انقلابیون دارند. رهبر بصیر انقلاب که همیشه با نگاه دقیق خود، اوضاع منطقه را رصد میکنند، در چند سخنرانی با خط بطلان کشیدن به این سناریوی دشمن، تصریح فرمودند که «انقلابهای منطقه «بیداری اسلامی» مردم مسلمان است که باید از آنها حمایت کرد»^۱

دلیل مخالفت آمریکا و همپیمانان او با انقلابهای منطقه و تلاش برای حذف اسلام از این پیامها و تغییر و خلاصه کردن خواستهای معترضین در چارچوب مشکلات اقتصادی، آگاهی از الگوگیری این جنبشهای مردمی از انقلاب امام خمینی^(ع) است؛ زیرا اندیشه‌ی اسلامی امام، به میدان آوردن اسلام سیاسی در شکل انقلاب است که در آن، جدایی میان دین و سیاست نیست. نظریه‌پردازان کاخ سفید و سازمانهای جاسوسی اسرائیل و غرب آگاهند که محصول اندیشه‌ی سیاسی امام خمینی^(ع)، چیزی غیر از ایجاد حکومت اسلامی نیست که در آن عالمان دین، برپاکندگانی و ناظران اصلی معریان حکومت اسلام هستند.

از دیدگاه امام^(ع)، «جامعه‌ی اسلامی نیازمند حکومتی اسلامی است که بر پایه‌ی سه اصل «اسلام» (پایبندی ملت و دولت به مبانی اسلام)، «جمهوریت» (نقش مردم در تعیین سرنوشت) و «استکبارستیزی» (دشمنی با دشمنان اسلام و قطع وابستگی) بنا شده باشد. از این رو، آمریکا و غرب که در طول تاریخ موجودیت خود بر طبل اسلام مراسی

۱. بیانات مقام معظم رهبری در دیدار با جمعی از شرکت‌کنندگان در بیست و چهارمین

میکوفتند، با شروع انقلابهای منطقه دچار دستپاچگی شده و با آگاهی از تأثیرپذیری رهبران و مردمان این کشورها از جمهوری اسلامی، در گام نخست به مخالفت با آن پرداخته و در گام دوم، سناریوی انحراف، یا تصاحب انقلاب را در برنامه‌ی خود قرار داده‌اند.

بسروری انقلابیون در شمال افریقا و خاورمیانه، یعنی ایجاد حکومت‌های اسلامی و سرنگونی رژیم‌های وابسته به غرب و شرق، و این زنگ پایانی است بر بیش از دو دهه استعمار و استثمار در این مناطق و به خطر افتادن امنیت و منافع رژیم غاصب صهیونیستی.

پیش فرض بنده در این اثر که مطالب کتاب را براساس آن سامان داده‌ام، بر مبنای سه نظریه است:

۱- ماهیت انقلاب‌های منطقه‌ی اسلامی و بر مبنای بازگشتی دوباره به مبانی اصیل اسلامی است که مقام معظم رهبری بارها بر این نکته تأکید فرموده‌اند.

۲- تأثیرپذیری قیام‌های اخیر از امواج بیداری اسلامی حقیقی امام خمینی^(ره) در سال ۵۷ است. مبنای این دیدگاه، دو دلیل است؛ نخست، دعوت به انقلاب و تشکیل حکومت اسلامی، در اندیشه سیاسی امام نهفته بود و کوشش‌های گذشته، صرفاً تغییر و اصلاح رفتار حاکمان را خواستار بودند. این سخن از آن رو است که دیدگاهی وجود دارد مبنی بر اینکه بیداری اخیر در کشورهای اسلامی، متأثر و الگو گرفته از حرکت‌های سیدجمال الدین است. شاید برخی از مؤلفه‌های تفکری مردم مصر برای اعتراض به نظام حاکم برگرفته از تفکرات سیدجمال الدین بوده باشد، اما بی‌شک موتور محرکه و انگیزه و الگوی ایجاد این انقلاب‌ها،

انقلاب امام بود؛ چرا که در اندیشه و نوع نگاه سیدجمال الدین، چیزی به معنای دعوت به انقلاب وجود نداشت. وی یک دعوتگر به اسلام بود، نه دعوتگر به انقلاب. مقام معظم رهبری یکی از دلایل ناکامی حرکت مصلحان مانند سیدجمال الدین را دعوت به اسلام، به جای دعوت به انقلاب دانسته و میفرمایند: «مصلحان اسلامی و متفکرانی که در یکصد و پنجاه سال گذشته تحت تأثیر عوامل گوناگون قیام کرده و پرچم دعوت اسلامی و احیا و تفکر اسلامی را بر دوش گرفتند، از قبیل سیدجمال الدین و محمد اقبال و دیگران، با همه‌ی خدمات ارجمند و گرانبه‌ای‌شان، همگی این نقص بزرگ را در کار خود داشتند که به جای برپا کردن یک انقلاب اسلامی، به یک دعوت اسلامی اکتفا کردند و اصلاح جوامع مسلمان را نه با قوت و قدرت انقلاب، که با تلاش روشنفکرانه و فقط با ابزار قلم و زبان جستجو کردند»^۱.

دوم، اراده‌ی مدل حکومتی موفق، همراه با پیشرفتهای سیاسی، اقتصادی و فرهنگی انقلاب اسلامی با گذشت بیش از سه دهه از عمر جمهوری اسلامی، ملت‌های کشورهای اسلامی را به الگوگیری هرچه بیشتر از انقلاب اسلامی امام راسختر و مصمتر نموده است؛ زیرا آنان شاهد بودند که مردم ایران اسلامی در بیش از سه دهه‌ی گذشته، با شکست هیمنه‌ی استکبار و استعمار، یک «نه» بزرگ به دست‌اندازی قدرتهای جهانی گفتند و پای این «نه» خود ایستادند که ثمره‌ی آن، رشد و بالندگی در عرصه‌های سیاسی و اقتصادی و علمی و فرهنگی در

۱. پیام به مناسبت اولین سالگرد احوال حضرت امام خمینی (ره)، ۱۰ ۳ ۱۳۶۹

عرصه‌ی بین‌الملل بود. از طرف دیگر با تمام وجود خود دیدند که دولتمردان کشورهایشان یک «بله» به استعمار گفتند که تأثیر آن عقب‌ماندگی در عرصه‌های مختلف فرهنگی، اقتصادی و سیاسی در عرصه‌ی بین‌الملل شد. هنگامی که این مطلب برای مردم به خوبی نمایان شد، خیزشهای اسلامی براساس آموزه‌ها و باورهای اسلامی، با الگوبرداری از ساختار انقلاب امام^(ره) شکل پیدا کرد.

۳- دیدگاه‌های متفاوتی در جریان‌شناسی و تاریخچه و ادوار پیدایش بیداری اسلامی وجود دارد اما از دیدگاه نگارنده، بیداری اسلامی دارای سه برهه‌ی زمانی با محوریت انقلاب اسلامی است:

الف- پیش از انقلاب اسلامی ایران (زمینه‌سازان بیداری اسلامی)

ب- انقلاب اسلامی (سرآغاز بیداری اسلامی حقیقی)

ج- پس از انقلاب تا کنون (امواج بیداری اسلامی امام خمینی^(ره))